

- TARİH YAZAN KOMUTANLAR -

OSMAN GAZİ

YUSUF GÜLDÜR

GENÇ HAYAT

CENK

Sivas... 1234

Ortalık vahşi seslerle dolmuştu bir anda. Yaylar gerilmiş, kılıçlar çekilmiş, gök gürültüsü gibi naralar kopartılmıştı. Bir anda olup bitmişti her şey. Birlikler, bir anda, tesadüfen karşı karşıya gelmişler ve daha birbirlerini görür görmez silahlarına asılmışlardı. Dakikalar içinde her yer kan gölüne dönmüştü bu küçük ovada. Nice Âdemoğlu yere serilmiş, nice bahadırın kolu-bacağı birer dal gibi budanmıştı.

Hayır, denge yoktu bu savaşa. İnsaf, vicdan ve adalet yoktu. Yaklaşık on bin kişilik gruba karşı, yedi yüz kişilik başka bir grup savaş veriyordu. Aradaki on kattan daha fazla olan sayısal denge-sizlik, bir anda pusuya düşen küçük birliği hızla eritiyordu.

“Dayanın kurtlarım!” diye haykırıyordu bir yiğit. “Eğer bugün burada bu kahrolası düşmanı geçirirsek Anadolu’nun hâli nice olur? Dayanın kurtlarım! Dayanın aslanlarım! Sayın ki kıyamet günüdür bugün. Sayın ki bu Türk milletinin son cengidir. Son cenge yaraşır bir şekilde vurun küffara.”

Bembeyaz bir atın üzerinden atını şaha kaldırarak haykırıyordu büyük komutan. Hilal saplı kavisli kılıcını çekmiş, düşmanın üzerine tüm askerlerinden önce atılmış aslanlar gibi çarpışıyordu.

Anadolu’nun gördüğü en büyük Sultan’dı o. İsmi, tüm zulüm beldelerini titretiyor, zalime korku, mazluma ümit veriyordu.

“Eğer bugün burada bu kahrolası düşmanı geçirirsek Anadolu’nun hâli nice olur? Dayanın kurtlarım!”

Türk milletinin yüz akı, en kudretli hükümdarıydı. O er meydanına girince aslanlar bile kaçışır, o nara attığında gök gürültüsü bile duyulmaz-

dı. Alaaddin Keykubat diye bilinirdi nâmi. Türkiye Selçuklularının en adil, en kudretli sultanıydı.

Maiyetiyle ve küçük bir muhafız müfrezesiyle Anadolu’da yolculuk ederken bir anda baskın yemişti Alaaddin Keykubat. Yanında yaklaşık yedi yüz askeri vardı. Orta Asya’dan Anadolu’ya keşif için gelen ve sayıları on bini bulan öncü bir Moğol birliğine rastlamışlardı. Orta Asya’yı yakıp yıkan, her yana insan kellelerinden kuleler yapan, taş üstünde taş bırakmayan Moğollar, sonunda Anadolu’ya kadar uzanmış, Alaaddin Keykubat’ı pek savunmasız yakalamışlardı.

İşte şimdi Anadolu’nun kaderi yazılıyordu bu er meydanında. Moğollar, Alaaddin Keykubat’ı esir alır ya da öldürürlerse, bu Anadolu (Türkiye) Selçuklu Devleti’nin sonu olabilirdi. Anadolu’ya yapılacak bir Moğol istilasını kimse hayal bile edemiyordu. O barbarların Anadolu’ya girmesi demek, bu cennet diyarın üzerinde kara bulutların dolaşması demekti.

Tüm bunları çok iyi biliyordu Büyük Sultan. Bu yüzden on beş katı kalabalık düşmana karşı çaresizce bir mücadele veriyor, umutsuz kalan neferlerine umut aşılama çalışıyordu. Ne var ki çok sürmeyecekti bu hâl. Türk savaşçılar, kum gibi Moğol savaşçılarının eliyle birer birer şehadet şerbetini içerken Alaaddin Keykubat’ın tüm kurtuluş ümitleri de sona erecekti.

Sultan Alaaddin’in maiyetindeki bir yaşlı derviş ellerini semaya açmış yakarıyordu: “Allah’ım! Sen Sultanımızı bu kâtilerin ellerine düşürme! Sen Türk milletini Moğol zulmüne teslim etme! Çareler tükenmiş, umut yok gibi görünür. Ne var

ki senin yardımından da ümit kesilmez. Ne olur bizlere nusret ihsan eyle Ya Rabb! Ne olur bizlere aslan yürekli kurtarıcılar nasip et! Senin yolundan giden, senin adını anan cengâverler bitmedi ya yeryüzünde.”

Dualar gözyaşlarına, gözyaşları kana karışıyordu. Tüm umutlar bitmiş, tüm sebepler sükût etmişti adeta. Çok sürmeyecekti bu cenk. Alaaddin Keykubat ne kadar kahramanca savaşa, atının toynaklarından kıvılcımlar saçsa, Türk yiğitleri kahramanca vuruşa da Moğollar Türklere göre çok kalabalıktı. Üstelik bu nogaylar (Moğol askerleri) en az Türk askerleri kadar iyi savaşçıydı üstelik.

Çember gitgide daralmaya başladı cenk meydanında. Moğollar iğrenç kahkahalarla çepeçevre sardılar Alaaddin Keykubat'ı. İlk başta karşılaştıkları küçük Türk müfrezesinin içinde Sultan Alaaddin'in olduğunu anlamamışlardı ama artık bunu da fark ettikleri için bu eşsiz fırsatı asla geri tepemezlerdi.

Şans Moğollardan yanaydı bugün. Kader, adeta Türklerin en güçlü Sultanını onların avuçlarının içine koymuştu. Hiç ummadıkları anda büyük bir balık yakalamışlardı ve onu ellerinden kaçırmaya hiç niyetleri yoktu.

Ne var ki kolay lokma değildi Alaaddin Keykubat. Yırtıcı bir aslan gibi çarpışıyor, önüne çıkan Moğol'u deviriyor, tek kılıç darbesiyle nice gövdeyi ikiye bölüyordu. Dahası, Sultan'ın gulamları da onunla birlikte delicesine çarpışıyorlardı. Kaç Selçuklu yiğidi, Sultan Alaaddin'i hedef alan okların önüne atlamış, kaç yiğit onun için canını ortaya koymuştu.

Ancak onlar da insandı en nihayetinde. Kılıç sallayan

“Ya Rabb! Ne olur bizlere aslan yürekli kurtarıcılar nasip et! Senin yolundan giden, senin adını anan cengâverler bitmedi ya yeryüzünde.”

“Yollarının aşağısındaki kıyameti yukarıdan gören Türkmen Beyi hemen bir el hareketiyle durdurmuştu göç kafilesini.”

kolları yorulmuş, atları çatalayacak hâle gelmiş, nice-leri yara almış ve şehit düşenlerin ardından da sayıları iyice azalmıştı. Kapan

daraldıkça dua eden derviş secdelere kapanıyor ve gözyaşları içinde bir kurtuluş ümidi için Rabb-i Rahim'ine yakarıyordu.

Ortalık toz-dumandı er meydanında. Ortalık kan-revandı. Gökyüzünde akbalar dolaşmaya başlamıştı şimdi. Belli ki savaşın ve kanın kokusunu almışlar ve büyük bir sabırsızlıkla savaşın bitmesini beklemeye başlamışlardı. Bundandır ki gökyüzünde daireler çizerken ürkütücü çığlıklar atıyorlar, bu hâlle-riyle nice Âdemoğlunun yüreklerine de ümitsizlik bırakıyordu.

Bu esnada bu ovaya hâkim yüksek bir tepeden bir garip kervan geçiyordu. Erkeğiyle-kadınıyla, genciyle-yaşlısıyla, ço-luğuyla-çocuğuyla yaklaşık dört yüz çadırılık bir kabile yorgun bir şekilde yol alıyorlardı.

Kervanın önünde orta yaşlı bir atlı vardı. Her ne kadar çok yaşlı olmasa da yüzü derin bir kederin iziyle doluydu. Belli ki ağır bir yükü taşıyordu omuzlarında. Belli ki zorlu bir yolcu-luktuktu onların bu yaptığı. Onun ardı sıra bir grup süvari daha göze çarpıyordu. Zaman zaman en öndeki adamın yanına geliyorlar ve ondan buyruk alıp gidiyorlardı. Belli ki en öndeki adam bir Türkmen Beyi'ydi ve bu birkaç yüz kişiden ibaret göç kafilesi, Anadolu'da yurt arayan göçebe bir Türk topluluğuydu.

Yollarının aşağısındaki kıyameti yukarıdan gören Türkmen Beyi hemen bir el hareketiyle durdurmuştu göç kafilesini. Zira sanki kıyamet kopuyor, yaklaşık on bin adam birbirini paralıyordu. Buldukları mesafeden savaşanların kim olduklarını seçmek de imkânsızdı. Türkmen Boyunun kendisini göstermesi, aşağıdaki orduların dikkatini çekmeleri onlar için büyük

bir risk demektir. Kafilde binlerce baş hayvan da olduğu için vicdansız bir ordu onların canlarıyla birlikte tüm mallarını da alabilirdi.

Göç kafilesi için en mantıklı yol, aşağıdaki kıyamete karışmadan ve

kimseciklere görünmeden sessizce çekip gitmekti. Dünyanın savaşı da, kanı da kını de bitmezdi elbet. Aşağıda bir yangın varken o yangını kendi üzerine sıçratmak kimseciklerin isteyeceği bir iş değildi.

Ne var ki Boy Beyi hemen süvarilerini çağırmişti yanına. Kadınları, çocukları, ihtiyarları ve tek sermayeleri olan sürülerini ters yöne gönderip, onların karşıda görünen güvenli dağlara sığınmalarını isterken, adamlarına harp meydanını gösterip şöyle ünlemişti;

“Ey Kayı'nın alperenleri! Ey Atam Süleyman Şah'ın yoldaşları! Görürsünüz ki aşağıda yaman bir cenk var. Kim kimle savaşır bilinmez. Kim haklıdır, kim haksızdır şüpheli ... Ne var ki görünen köy de kılavuz istemez. İşte bu aşağıdaki cenk adil olmayan bir cenktir. Bir taraf on bini aşkın, diğer taraf beş yüz kişi bile yok. Hele söyleyin kandaşlar! Hele söyleyin kurtlar! Türk'üm diyen bir bahadır bu adaletsizliğe göz yumar mı? Bir İslâm mücahidi, zulmün olduğu yerde arkasını dönüp gider mi? Evet, biz de sadece birkaç yüz kişiyiz. Lâkin bu harbe adalet getirmek de boynumuza borçtur. Yurtsuz olabiliriz lâkin töresiz değiliz ya. Ben Süleyman Şah oğlu Kayı Beyi Ertuğrul! Siz ki beni bey bellediniz, ağabeylerime değil bana biat ettiniz. Ben bu cenge gireceğim. Sonu ne olursa olsun gireceğim. Gözlerim gördü bir

“Ne var ki görünen köy de kılavuz istemez. İşte bu aşağıdaki cenk adil olmayan bir cenktir. Bir taraf on bini aşkın, diğer taraf beş yüz kişi bile yok. Hele söyleyin kandaşlar! Hele söyleyin kurtlar! Türk'üm diyen bir bahadır bu adaletsizliğe göz yumar mı?”

kere adaletsizliği. Gayrı duramam. Ya ölecek ya da gözümün gördüğü zulmü durduracağım. Benimle birlikte olan ardıma takılsın. Canını tatlı sayana da sözümüz yoktur vesselâm.”

Kayı Beyi Ertuğrul'du bu aslan. Orta Asya'dan göçen, Suriye'ye doğru ilerleyen ancak Fırat'ta atası Süleyman Şah boğularak şehit olduğu için Kayı Beyi seçilen Ertuğrul... Ağabeyleri Gündüz Alp ve Sungur Tekin'in kendisine biat etmeyip yollarını ayırdığı, koskoca Kayı boyunun pare pare olmuş parçalarından birini yeni bir yurt bulmak için Anadolu'ya getiren Ertuğrul... İşte şimdi yamaçtan aşağıya doğru mahmuzlamıştı atını. Naralar ve tekbirler atarak cenk meydanına yıldırım gibi iniyor, Kayı'nın alperenleri de büyük bir inançla onu takip ediyordu.

Alaaddin Keykubat ise iyice sıkışmıştı artık. Moğol çemberi iyice daralmış ve artık tüm ümitler sükut etmişti. “Beni esir edemeyecekler!” diye haykırıyordu çaresizce. “Beni ancak şehit ederler!” diye kükrüyordu.

Başlarda hiçbir şey anlamamıştı Sultan. Ne var ki az bir zaman sonra onca savaş hay huyu içinde dışarıdan gelen tekbir seslerini duymuştu. Evet, birileri saldırıyordu Moğollara. Bir alperenler ordusu cengin tam ortasına inanılmaz bir hızla koşuyordu.

Herkes afallamıştı adeta. yamaçlardan bir şahin sürüsü gibi

“Ne var ki görünen köy de kılavuz istemez. İşte bu aşağıdaki cenk adil olmayan bir cenktir. Bir taraf on bini aşkın, diğer taraf beş yüz kişi bile yok. Hele söyleyin kandaşlar! Hele söyleyin kurtlar! Türk'üm diyen bir bahadır bu adaletsizliğe göz yumar mı?”

süzülen Türkmen süvarileri görünce kimse onların kim olduklarını anlayamamıştı. Sultan Alaaddin, evvela kendi askerlerinin, kendi ordusunun imdada yetiştiğini sanmıştı. Ne var ki yamaçlardan inen savaşçılarda ne Selçuklu tuğu vardı ne de Selçuklu bayrağı.

Giyimleri, atları, görünüşleri hiçbir Selçuklu neferine benzemiyordu. Türkmen'di bunlar. Her daim yeni Kızıl Elmaların peşinde koşan Türkmenler...

“Küffar yurt tutmaya geldiğimiz bu topraklara kadar gelmiş. Bugün buradan onları kovamazsak bu topraklarda da bize yurt yoktur.”

Moğolların morali çok bozulmuştu bu işe. Sultan Alaaddin'i yakaladıklarını düşünürken, bir anda üç yüz atının kendi üzerlerine geldiklerini görmüşlerdi. Tabii ki bunu bir öncü birliği sanmışlardı Moğollar. Zira sadece üç yüz süvarinin kendilerine saldırmaya cesaret edebilecekleri akıllarının ucundan bile geçmemişti. Az sonra karşiki yamaçlardan binlerce Türk askerinin kendilerine saldıracağını sanıyorlardı.

Hemen kuvvetlerini ikiye böldü Moğollar. Sultan Alaaddin üzerindeki kuşatma baskısını azaltıp, güçlerinin önemli bir kısmını yeni gelenlere yönlendirdiler. Bir savunma hattı oluşturup mızraklarını toprağa dayayarak gelenleri mızraklarının ucuna takmak için vaziyet aldılar.

“Bunlar da kim?” diye sevinçle haykırdı Alaaddin Keykubat. “En fazla üç yüz kişiler. Acaba daha fazlası var mı? Eğer sadece bu kadarlarsa bizi rahatlatırlar ama kurtulmamıza yetmezler.”

Kayı atlıları kısa zamanda indiler ovaya. Kendilerini mızraklarla bekleyen Moğol askerlerini görünce, Orta Asya'da tüm Türklerin kâbusu olan bu cellatlara karşı inanılmaz bir gayzla bilendiler.

“Bunlar Moğol!” diye haykırdı Ertuğrul Bey. “Küffar yurt tutmaya geldiğimiz bu topraklara kadar gelmiş. Bugün buradan onları kovamazsak bu topraklarda da bize yurt yoktur. Kemankeşler! Sizler öndeki mızraklılara ok atın.” diye bağırды.

Moğollar, daha neye uğradıklarını anlayamadan dörtnala at süren Kayı okçularının oklarıyla en öndeki mızraklı birliklerini

“Gün bugündür kurtlarım!” diye haykırdı Alaaddin Keykubat. “Hak Teâlâ bize bu şahinler sürüsünü gönderdi.”

kaybettiler. Onlar da hemen yay kurup ok saldırsa da ancak birkaç alpereni vurup düşürebildiler. Zira büyük Türk Beyi Süleyman Şah Kayı Alplerini çok iyi eğitmişti. Ertuğrul Gazi de onları ateşliyor ve saniyeler içinde kafasında harp

stratejisi kurup bir ölüm fırtınası gibi yaklaşıyordu.

Ertuğrul Gazi, Moğol saflarına daldığında birdenbire şenlendi ortalık. Bir avuç alperen, yamaçtan aldıkları hızla bir tırpan gibi daldılar Moğolların arasına. Bey Ertuğrul öyle amansız, öyle yaman savaşıyor, attığı naralarla tüm savaşçıları öylesine gayrete getiriyordu ki, Moğollar sanki on bin adamla savaşır gibi zorlanıyorlardı.

Alaaddin Keykubat bir taraftan savaşıyor, diğer taraftan da Kayı alperenlerine bakıyordu. Gördükleri karşısında şok olmuştu adeta. yüreği gururla kabarmış, yeis dolu yüreğinde umut çiçekleri açmıştı.

Hayır, başka takviye gelmeyecekti. Sonunda bunu anlamıştı Sultan Alaaddin. İmdada koşanlar, on bin Moğolla savaşmayı göze alanlar sadece bir avuç Türkmen'den ibaretti. Ne var ki genç beylerinin peşinde adeta bir destan yazıyordu bu adamlar. Moğolları her an geriletiyorlar, gerileyen Moğollar da Sultan Alaaddin'in neferleriyle Kayı süvarileri arasında sıkışıyorlardı.

“Gün bugündür kurtlarım!” diye haykırdı Alaaddin Keykubat. “Hak Teâlâ bize bu şahinler sürüsünü gönderdi. Bu bir avuç yiğit, bizi kurtarmak için canlarını mezata koydu. Madem öyledir, biz de postumuzun ne kadar pahalı olduğunu göstereyim bu Moğollara. Bizler de bu yiğitler gibi vuralım ki, Türk'e yakışır bir cenk olsun. Öleceksek de köşeye sıkışmış birer sıçan gibi değil, kükreyen birer aslan gibi ölelim.”

Sultan'ın gulam neferleri de gayrete geldiler birden. Hep bir ağızdan tekbirler getirip, Moğol saflarına ateşe uçan pervaneler gibi daldılar. Öyle şanlı, öyle kanlı bir cenk yaptılar ki, az evvel sevinç kahkahaları atan Moğol nogaylarının yüreklerine anlamsız bir korku çörekledi. Ertuğrul Bey ve Alaaddin Keykubat, iki yandan birer bozkurt gibi dağıtmaya başladılar Moğol sürüsünü.

İşte, şimdi Anadolu'nun kaderi bir kez daha yazılıyordu burada. Moğollar, Türk'ün hak edilmiş yurdu Anadolu'yu istila etme hayallerini cenk meydanında terk ediyorlar ve kendilerine olan o sonsuz güvenlerini her lahza daha da yitiriyorlardı.

Kısa zamanda dağılmaya başladı Moğol ordusu. Kayı Beyi Ertuğrul, Moğol askerlerinin canını tek tek alırken Alaaddin Keykubat da bu yiğit Türkmen Beyi'nin kahramanlığıyla gayrete gelip, Moğolların iflahını kesti adeta.

O on bin kişilik Moğol birliğinden geriye pek az nogay kalmıştı. Kaçabilenler atlarını tırısı kaldırıp dört nala kaçmış, kaçamayanlar Türk alperenlerinin kılıçlarıyla can vermişti. Nihayet düşman tamamen alt edildiğinde, adeta iki denizin birleşmesi gibi birleşti Türk yiğitleri. Kayı'nın alperenleriyle, Sultan Alaaddin'in gulamları sanki kırk yıllık kardeş gibi kucaklaşıverdiler.

“Allah kılıçlarınıza zeval vermesin yiğitler!” dedi Alaaddin Keykubat. Kayı Beyi Ertuğrul'a yaklaşıp, onun tunçtan bir heykeli andıran şahin yüzüne büyük bir minnet ve hayranlıkla baktı. “Söyleyin hele sizler de kimsiniz? İn misiniz, cin misiniz? Böyle en müşkülâtli bir anda adeta Hızır gibi nasıl da çıkıp yetiştiniz? Ben ki Anadolu Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubat! Kaç cenge girdiğimin sayısını ben bile unuttum. Ama Allah şahidimdir ki sizler gibi yiğit savaşılar görmedim.”

“Mademki yurduma geldiniz, varın yurtlanın. Biz ki bu demden sonra size can borcuyla borçlandık. Sizlere kan bağıyla bağlandık. Anadolu bundan gayrı sizin de yurdunuzdur.”

Ertuğrul Bey çok şaşır-mıştı bu işe. Zira Alaaddin Keykubatı ilk gördüğünde onun seçkin bir Türk Beyi olduğunu anlamış ama Anadolu Selçuklularının Sultanı olabileceği aklının ucundan dahi geçirmemişti. Moğol or-

dusuna saldıracak ne kadar isabetli bir karar verdiğini bir kez daha anladı. Şehit düşen Kayı alplerinin yasını, bir Türk Sultanı'nı kurtarmış olmanın tesellisiyle hafifletti. Atını ileri sürüp sağ elini göğsüne vurarak selam verdi Sultan'a. Ardından da Kayı'nın kaderini çizecek o sözler döküldü dudaklarından.

“Biz Oğuz Soyu'ndan, Bozok Kolu'ndan Kayı boyunun erleriyiz Sultan'im! Adım Ertuğrul'dur. Bu boyun beyiyim. Moğol zulmünden kaçıp yeni yurtlar arayan Türkmenlerdeniz. Sizin saltanat yıldızınızın parladığı, Sultan Alparslan'ın emaneti olan bu mukaddes topraklarda yazın yaylayacağımız, kışın kışlayacağımız bir yurt ararız. Analarımız-bacılarımız, çoluğumuz-çocuğumuz ve dahi sürülerimiz şu karşıdaki dağın eteklerindedir. Dört yüz çadırılık bir boyuz Sultan'im!”

“Sizi bize Allah gönderdi Ertuğrul Beyim!” dedi Sultan Alaaddin. “Sizleri ne doğru zamanda ne de doğru yere gönderdi. Hem şecaat ve cesaretiniz bizi adeta hayran bıraktı. O ne yaman cenkti öyle. O ne büyük civanmertlikti. Birkaç yüz atlının koca bir orduya karşı hücum etmesi, damarlarınızdaki kutlu kanı ne de hoş belli etti. Mademki yurduma geldiniz, varın yurtlanın. Biz ki bu demden sonra size can borcuyla borçlandık. Sizlere kan bağıyla bağlandık. Anadolu bundan gayrı sizin de yurdunuzdur. Tez vakitte sizleri iskân edeceğim. Şimdilik size Karacadağ'ı yurt gösterelim. Ondan sonra Allah nasip ederse daha

münasip bir yurt da veririz. Allah sizden razı olsun Ertuğrul Beyim! Anadolu'ya hoş geldin. Ey Kayı boyu, Oğuz'un soyu! Anadolu'ya hoş geldin. Bundan sonra yazgımız yazgınızdır. Bundan sonra yurdumuz yurdunuzdur.”

Ertuğrul Bey'in sevinçle göğsü kabarmıştı. Kayı Alperenleri de birbirlerine sarılıyorlar ve onca meşakkatten sonra bir yurt bulmuş olmanın sevinciyle Hak Teâlâ'ya şükrediyorlardı. Artık Anadolu'daydı Kayıhanlılar. Artık Anadolu'nun kaderi, onların kaderiydi.

YENİ YURT

Tüm yüzler gülmüştü Kayı boyunda. Tüm yürekler umutla dolmuştu. Süleyman Şah'ın acısından, koskoca Kayı boyunun pare pare olmasının acısından ve aylarca avare dolaşmanın verdiği o büyük acıdan sonra nihayet talih gülmüştü yüzlerine. Ertuğrul Bey, tam bir bey gibi davranmış ve Kayı boyu için bir anda Anadolu'nun kapılarını cesaret anahtarıyla açmıştı.

Sultan Alaaddin özellikle görmek istemişti tüm Kayı boyunu. O büyük cenkten sonra hemen Ertuğrul Bey'in gösterdiği dağın yamacına at sürmüş ve çoluğuyla-çocuğuyla, genciyle-yaşlısıyla tüm Kayı obasını kendi gözleriyle görmüştü. Daha ilk görüşte hayran kalmıştı bu boyun intizamına. Zira dört yüz çadırlık bu küçük boyda her şey o kadar düzenli, o kadar intizamlı işliyordu ki...

Ertuğrul Bey'in ne yaman bir bey olduğunu Kayı alperenlerinden anlamıştı. Kadınlar arasında da müthiş bir düzen görünce burada bir de kadın idareci olabileceğini düşünmüş ve nihayetinde de Ertuğrul Bey'in annesi Hayme Ana'yı öğrenmişti. Gerçekten Süleyman Şah'ın hanımı Hayme Ana, boyun idaresinde oğlu Ertuğrul kadar büyük bir rol oynuyordu.

Sultan'ın emriyle Ankara-Karacadağ'a iskân edilmişti Kayılar. Nitekim burada uzun süre kalmamışlar, yine Sultan Alaaddin'in emriyle Bizans hududuna gönderilmişlerdi. Belli ki bu savaşçı topluluğu Bizans sınırına yerleştirmek istiyordu Sultan Alaaddin. Böylece Bizans sınırının güvende olacağını, gözü

kapalı koca Moğol ordularına saldırıp perişan eden Kayıların, Bizans şövalyelerinin haklarından da kolayca geleceklerini düşünüyordu.

Karacağ'dayken birkaç kez Ertuğrul Gazi'yi Konya'ya çağır-mıştı. Onu emrindeki bir boy beyi gibi değil, öz kardeşi gibi ağırlamış ve son ziyaretinde ona Bizans'ı hedef göstermişti. "Bizans üzerine yürüyesin Ertuğrul Beyim! Ondan aldığın yurt, senin yurdun olsun." demişti.

İşte böylece batıya doğru ilerlemişti Kayılar. Kısa zamanda Bizans sınırına varmışlar ve birkaç şanlı cenkten sonra Söğüt ve Domaniç bölgelerini Bizans'tan koparmışlardı. Bundan sonra Sultan Alaaddin de sözünü tutmuş ve Ertuğrul Bey'in aldığı bu toprakları yaylak ve kışlak olarak Kayıhanlılara bağışlamıştı.

Yükseltisi bir hayli az olan ve bir sığınağı andıran Söğüt, kış-lak olmuştu Kayı boyu için. Burada kışlar çok sert geçmiyor ve Anadolu'nun dondurucu ayazları buraya fazla uğramıyor-du. Kış mevsimini burada bitiren Kayıhanlılar, baharın gelişini nevrüz ateşiyle kutluyor ve havalar ısınmaya başlarken den-kerlerini hazırlayıp, çadırlarını söküp, uzun bir göç kolu hâlinde Domaniç'e çıkıyorlardı.

Bir yaylaydı Domaniç. Yükseltisi fazla olduğu için bir hayli serin oluyordu. Kayı boyu, yaz sıcaklarını Domaniç'in buz gibi sularıyla bastırıyordu.

Kısa zamanda bu topraklara ısınmışlardı. Burayı ebedi yurt olarak görmeye başlamışlar ve Orta Asya'dan getirdikleri muh-teşem disiplinlerini burada da hayata geçirmişlerdi. Ertuğrul Gazi, zaman zaman Konya'dan emir geldikçe Bizans üzerine bazı akınlar yapıyor, ne zaman ki Bizans Türk topraklarına göz dikse, hemen karşlarına dikiliveriyordu.

Obanın diğer işleriyle ise daha çok Hayme Ana ilgileniyor-du. Kayıhanlıların "Devlet Ana" diye belledikleri bu cefakâr

“Kayı Obası’nda dillere destan bir bey düğünü yapılmıştı. Halime Hatun’u çok sevmiş, onda müthiş bir huzur bulmuştu. Her şey çok iyi gidiyordu Ertuğrul Gazi için. Söğüt, Domaniç, evlilik, beylik...”

Türk kadını, sadece Ertuğrul Bey’in değil, tüm Kayı boyunun anasıydı adeta. Bir taraftan işleri çekip çeviriyor, diğer taraftan da Ertuğrul Gazi’nin evlat sahibi olması konusunda telkinlerde bulunuyordu.

“Boyumuz çok bölündü oğul!” diyordu Ertuğrul Gazi’yi karşısına alıp. “Atan şehit oldu, karındaşların kendi başlarına buyruk çekip gittiler. Ne senin beyliğini tanıdılar ne de benim sözümü dinlediler. Kendileri gittikleri gibi obanın çok büyük bir kısmını da götürdüler. Bey seçilen sendin ve ben bundandır ki seninle kaldım. Karındaşın Dünder’i da yanıma aldım. Zira daha çocuktur. Beylikten, yiğitlikten anlamaz. Boyumuz bölündü, soyumuz kurumasın oğul! Bu dört yüz çadır, dilerim ki tez zamanda dört bin çadıra çıksın. Sen beysin, oğulların olacak ki beyliğin devam etsin.”

“İyi de karındaşım Dünder var ya ana!”

“Her erden bey olur mu a oğul? Beş parmağın beşi bir mi? Sen ki atana çektin, aslan pençeli bir yiğit oldun. Boyumuza yurt buldun, soyumuza umut oldun. Lâkin Dünder’dan yana pek umudum yoktur. Zira küçüklüğünden beri gözlerim ki rahat ve rehavetine pek düşkündür Dünder. Hem pek hodgamdır (bencildir). Her şeyi kendisine ister, akranlarıyla bile hiçbir şeyini paylaşmaz.”

“O daha çocuktur ana! İyi bir bey olup olmayacağı ne malum? Şimdiki hâline bakarak anlaşılır mı bu?”

“Anlaşılır oğul, anlaşılır. İnsan daha küçükten belli eder mahiyetini. Bey olacak çocuk hodgam olmaz. Bey olacak insan rahat ve rehavet düşkünü olmaz. Dünder’ımı da pek severim